

rilo depošlje na njegove stroške po pošti ali železnici. Knjige pa pošljemo po pošti.

3. Kdor do dne 14. aprila t. l. daru ne dvigne, izgubi pravico do njega.

Neizžrebanimi

Letos vam žalibog sreča ni bila mila. Želimo vam kljub temu veselo Velikonoč in za prihodnjš več sreče!

Podpisani potrjujemo, da se je žrebanje vršilo pravilno.

Zaključeno in podpisano ob pol enih popoldne.

Maribor, dne 24. III. 1929.

J. K. Vreže, predsednik komisije.
Franjo Žebot, zapisnikar, za Propagandno pisarno.

Pohar Mara,

F. Hrastelj,

Jakob Rutnik.

NAŠA DRUŠTVA

Hoče. Naše Katoliško bralno društvo napravi na velikonočni pondeljek izlet na Zgor. Polskayo. Ob tej priliki vprizori v tamošnjem Društenem domu ob treh popoldne gledališko predstavo »Rokovnjača«. Domačini in sosedi ste prijazno povabljeni, da se te zanimive predstave udeležite v obilnem številu! Bog živi!

Jarenina. Kat. prosvetno društvo naznanja vsem svojim članom, kakor tudi nečlanom, da je naročilo in tudi že prejelo 28 krasnih novih knjig od priznanih domačih in tujih pisateljev Jareninčani, poslužujte se naše knjižnice, ki vam lahko postreže s katoliškimi zabavnimi knjigami! Članarina stane letno samo 5 Din. Stari kot tudi novi člani naj se oglase vsako nedeljo popoldne po večerniah v prostorih knjižnice.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Orliški krožek priredi na velikonočni pondeljek popoldne po večerniah v dvorani predstavo zelo šaljivih iger »Grofica Malka« in »Kaznovana nečimernost«. Domačini in sosede, pridite, se boste pošteno zabavali. Slišali boste tudi lepo petje in poučen govor.

Ljutomer. Naše Glasbeno društvo opravlja v mestu in v okolici važno kulturno delo. Društvo vzdržuje godbo na pihala (18 mož), glasbeno šolo, zadnji čas si je ustanovilo še orkester na lok (15 mož). Ta orkester se je v zimski dobi tako spopolnil, da lahko stopa pred javnost, zato priredi v nedeljo, dne 7. aprila, na Belo nedeljo, v prostorih gostilne »Triglava« (g. Pogruje) svoj prvi koncert, na katerega odbor najljubneje vabi. Začetek zvečer ob 8. uri. Vstopnina 5 Din. Čisti dohodek je namenjen glasbeni šoli.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na velikonočni pondeljek, dne 1. aprila, priredi Orel eno najlepših slovenskih iger »Naša kri«. Sodeluje tamburaška godba in pevski zbor. Na svidenje! Bog živi!

Središče ob Dravi. Telovadna akademija naše orlovske družine je zopet pokazala, da je naša mladina zdrava. Kakor bi zavela topla pomlad, tako se nam je zdelo, ko so nastopali pred nabito polno dvorano najmlajši s ljubkimi igrkami, mladci in mladenke s primernimi nastopi, pa tudi Orli v vsej svoji moči in s vratolomnimi vajami na orodju, da smo kar strmeli. Govoril je občinstvu in mladi četi tople besede Orla-svečenika gospod Stanko Cajn kar, docent na bogoslovju v Mariboru. Hvaležni smo orlovski mladini za ta lepi večer. Orlovstvo je pokazalo, da je mlado in zdravo.

Le krepko po začrtani poti naprej! Bog živi!

Središče ob Dravi. Naš Ljudski oder priredi na velikonočni pondeljek dne 1. aprila, ob pol osmih zvečer v Društenem domu lepo zgodovinsko igro: »V tem znamenju boš zmagal.« Vsebina igre je lepo v skladu s visokimi prazniki. Pridite!

Sv. Belfank pri Središču. Tukajšnji orlovski odsek vprizori dne 1. aprila popoldne ob pol treh v šoli igro »Stari in mladi« v korist našim fantom vojakom novincem. Prijatelji priste in vesele zabave iskreno vabljeni! — Bog živi!

Kapela pri Radencih. Naša Mla. Orliška sveza priredi na velikonočni pondeljek dne 1. aprila t. l. popoldne ob petih v restavraciji gospoda Maršika v Radencih ganljivo igro »Ne pričaj po krivem.« Kdor želi ta dan malo poštonega veselja užiti in se prav po cenit udeležiti primicije, je prijazno vabljeni!

Velika Nedelja. Katoliško bralno društvo »Mira« priredi na velikonočni pondeljek popoldne po večerniah v svojem Društenem domu krasno igro s petjem: »Mala pevka«. S to igro in primernim govorom bomo obehem proslavili materinski dan. Zato vsi, zlasti matere in dobri otroci iskreno vabljeni k prav obilni udeležbi.

Šliavnica pri Celju. Tukajšnji orlovski odsek priredi na velikonočni pondeljek, dne 1. aprila ob treh popoldne veseloigro v treh dejanjih »Tri sestre« in šaljivi prizor »Izgubljena stava«. Po tri ustanovitve orliškega krožka. K obilni udeležbi vabi odbor!

Prosvetno gibanje v Celju. Letošnja huda zima je bila za kršč. prosvetno gibanje v Celju prava pomlad. Katoliško prosvetno društvo je preko cele zime prirejalo ob pondeljkih v telovadnici Orlovskega doma javna prosvetna predavanja, ki so pritegnila izredno veliko število poslušalcev in izzvala splošno pohvalo prijateljev kakor nasprotnikov. Društvo je dalje reorganiziralo svojo knjižnico, ki se nahaja v prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4, v javno knjižnico in nabavilo veliko število novih knjig. Že danes si nad 200 oseb redno izposoja v tej knjižnici knjige. Društveni pevski zbor je dobil novega pevovodjo v osebi profesorja Mavricija Berganta in ima redne pevske vaje vsak petek in vsako soboto ob 8. uri zvečer v Orlovskem domu. Pisarna Kat. prosvetnega društva, ki se nahaja na Cankarjevi cesti 4, in jo vodi gospod Ivo Peršuh, smotreno dela na izpopolnitvi prosvetnega dela ne le v Celju, temveč v celem celjsko-vranskem okraju. Poleg prosvetnega društva se v Celju zelo živahno udeležuje Orel, Orlica in Krekova mladina. Orlovski dom, kjer imajo vse te organizacije svoje prostore, je večer za večerom podoben čebelnjaku. Tu telovadba, tam pevska vaja, tam zopet vaja za igro in seje, seje... Za vse to živahno in plemenito delo pa je širša okolica Celja doslej pokazala bore malo zanimanja. Zlasti okoliški kmečki živelj je doslej imel le malo koristi od celjske živahnosti na prosvetnem polju. Kat. prosvetno društvo bo tekom nadaljnjega dela skušalo najti načinov, da uklene v svoj delokrog vsakogar iz celjske župnije, ki hoče plemenito delati po programu društva. Pozivamo pa že sedaj vse okoličane, da pristopijo k društvu in se v ta namen čimpreje zglasijo v društveni pisarni (v hiši Ljudske posojilnice).

NOVICE

Blagoslovljene, srečne in vesele velikonočne praznike želita cenjenim naročnikom, čitateljem in prijateljem »Slovenskega Gospodarja« — uredništvo in upravnilstvo!

Vesele, srečne in blagoslovljene velikonočne praznike želijo naročnikom in čitateljem »Slov. Gospodarja« fantje vojaki iz južnih garnizij, orožniki Slovenci in slovenski finančni stražniki iz južne Srbije in Dalmacije. Na uredništvo »Slov. Gospodarja« je došlo toliko častitk z imeni naših vrlih slovenskih fantov, da je nemogoče objaviti vsa. Uredništvo in uprava »Slov. Gospodarja« želita istotako našim prijateljem izven Slovenije prav vesele velikonočne praznike in skorajšnjo vrnitev v milo nam Slovenijo!

Ljubljanski pomožni škof. Sv. Oče je imenoval za pomožnega škofa s pravico nasledstva ljubljanskemu škofu korškega rojaka in vseučilišnega profesorja dr. Gregorja Rožmana. Novi škof je bil rojen dne 9. marca 1883 v Smihelu pri Pilberku.

Sveti obred umivanja nog bo izvršil prevzvišeni vladika lavantinski letošnji veliki četrtek pri 12 starčkih, katerih imena so: Bogomir Deutscher 81 let star, Janez Drevenšek 67, Štef. Feigl 67, Jurij Gorjup 75, Franc Gsellmann 62, Janez Karmel 76, Jakob Mahanje 90, Filip Rodošek 84, Jožef Šerbela 79, Jakob Škofič 78, Florijan Topolovšek 83 in Matija Žmavc 72 let. Skupna starost teh »apostolov« znaša 914 let.

Umri je po dolgotrajni težki bolezni v mariborski bolnici splošno znani izvošček Ignacij Pem. Pokopali so ga na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Naš zdravnik v Mariboru. V Mariboru bo začel velikonočni teden ordinirati v Gosposki ulici 23, v hiši Spodnje štajerske posojilnice, naš zdravnik g. dr. Alfonz Wankmüller. Sprejemal bo bolnike ob delavnikih od 7. do 8. ure zjutraj, popoldne od 5. do 6. ure. Ob nedeljah in praznikih od 10. do pol 12. ure. Novega zdravnika »Slovenski Gospodar« najtopleje priporoča!

Tečaj za avtogensko varenje in za mizarje v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v Mariboru tečaj za avtogensko varenje in mizarški tečaj za luženje. Avtogenski tečaj se bo vršil od 22. aprila do 1. maja t. l. v delavnici kovaškega mojstra gospoda Peklarja v Krčevini. Poučevalo s bde varenje železnih pločevin, profilnega železa, cevi, jeklenih izdelkov, enostavnih in kompleksnih izdelkov iz litega železa, avtomobilskih cilindričnih blokov, štedilniških plošč, varenje bakra in medi s elektrolitičnim bakrom, aluminija in drugih kovin. V tečaju bosta poučevala priznana strokovnjaka gospoda inž. Fedor Šlafmer in varilni mojster Gjurakovič od tovarne za dušik v Rušah, vezbanje pa se bo vršilo s varilnimi aparati tvrdke J. Tschare iz Maribora. V tečaj se sprejemajo pred vsem mojstri in pomočniki raznih kovinarskih panog (ključavničarji, kovači, mehaniki, kleparji, instalaterji itd.), vajenci pa le, če so že v zadnjem učnem letu in kolikor bo dopuščal prostor. Mojstri plačajo učnino 100 Din, pomočniki so prosti. — Mizarški tečaj se bo vršil od 22. do 25. aprila t. l. v dvorani bivše re-

stavracije Anderle v Mariboru. V primeru, da bi bilo število prijavljenih preveliko, se bo vršil še en tečaj od 25. do 27. aprila. V tem primeru bo zbornica obvestila poedine prijavitelje, v kateri tečaj so sprejeti. Poučevalo se bo luženje lesa različnih vrst, odnosno trdot, po najmodernejši metodi. Pouk bo vodil strokovni učitelj gospod Josip Tratnik iz Ljubljane. Mojstri plačajo učnino 50 Din, pomočniki so prosti. Vajenci se bodo pripustili k pouku le, če bo prostor in če so že v zadnjem letu učne dobe. Udeleženci avtogenakega in mizarskega tečaja dobe uradno izpričevalo o rednem obisku. Zbornica opozarja kovinarske in mizarske obrtnike in pomožne delavce na ta dva strokovna tečaja ter poziva one, ki bi se želeli teh tečajev udeležiti, da se prijavijo z navedbo točnega naslova najkasneje do dne 10. aprila t. l. neposredno zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Umrla je pri Sv. Ilju v Slov. gor. kot žrtve svojega materinskega poklica blaga gospa Ivanka Lilek, rojena Sernec, soproga vrlega našega moža in cerkvenega ključarja in ekonomista g. F. Lilek. Zapušča tri male otročiče. Pogreb se je vršil v petek, dne 22. marca, ob nepričakovano ogromni udeležbi. Spreveda so se udeležili štirje gospodje duhovniki z gospodom kanonikom Čičekom iz Jarenine na čelu. Rajna je bila znana cerkvena pevka in sodelavka v naših mladinskih in prosvetnih organizacijah. V ganih besedah se je poslovil od nje domači gospod župnik in duhovni svetovalec Vračko. Pevski zbori, katerih članica je bila rajna od svoje mladosti, so ji pri hiši in na grobu zapeli slovo. Svetila blagi Ivanke nebeška luč, hudo prizdetemu soprogu pa naše sožalje!

100 let stara Slovenka. V Slovenski Bistrici je obhajala 100letni rojstni jubilej Jera Jelen, rojena Kušar. Jubilatka je nastanjena v mestni ubožni hiši. Trgovčeva hiša Stiger je poskrbela za lepo in ganihivo proslavo 100letnice. Na okrašenih saneh so jo pripeljali v mestno cerkev, kjer se je služila za njo sv. maša. Po službi božji je pripravila omenjena družina v okrašenih družinskih sobi obed z bogatim obdarovanjem slavljence. 100letna starka je dobro ohranjena in opravlja razna dela brez očal.

Velik požar. Na Rdečem bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju je v petek, dne 22. marca nenadoma izbruhnil požar v poslopjih na veleposestvu g. dr. Glančnika iz Maribora. Pogorelo je vse: poslopja in premičnine v vrednosti gotovo okoli milijon dinarjev. Zavarovan je bil posestnik za nizko svoto. Kako je požar nastal, se ne ve.

Zverinski roparski umor. Pri Podlehniku v župniji Sv. Trojica v Halozah so našli v sredo, dne 20. marca na travniku ubitega 65letnega kmeta in posestnika Jakoba Širovnik iz Lancevasi št. 8. Truplo ubitega je bilo naranost po živinsko razmesarjeno. Da bi žrtve roparskega umora nikdo ne prepoznal, so jej odrezali nos, iztaknili oči in celo lice razvrtali z ostrim predmetom. Oropani in ubiti je imel pri sebi 20.000 Din in se je vračal domov iz sejma iz Krapine. O storilcih še ni gotove sledi, a sum pada na cigane, ki se ključijo po Halozah.

Vlom v župnišče. V noči od Jožefovega na sredo je bilo vlomljeno v žup-

Ordinirati je prišel v Gosposki ulici št. 28 v hiši „Spodnještajerske ljudske posojilnice“ v Mariboru zdravnik

Dr. Alfons Wankmüller

Ordinacije

Ob delavnikih od 7 do 8 ure predpoldan

in od 5 do 6 ure popoldan.

Ob nedeljah in praznikih od 10 do 11 1/2.

nišče v št. Vidu pri Ptujju. Vlomilec je odnesel cerkveni denar z blagajno vred in nekaj župnikove obleke. Vlom je osumljen mlad človek, katerega so videli kot neznanca na Jožefovo, kako se je razgledoval po tamošnjem farovžu.

30letnica županovanja. Na Jožefovo, dne 19. marca, je obhajal 30letnico plodnosnega županovanja v občini Kog, župnija Sv. Bolfank pri Središču, gospod Anton Borko. Pri tej priliki se mu je na slavnostni občinski seji izročila krasno izdelana diploma, s katero je jubilaranta izvolil odbor občine Kog svojim častnim občanom. Gospod Borko je dobro znana poštena, krščanska, slovenska duša v ptujjskem, ormoškem in ljutomerskem okraju. K 30letnemu jubileju častita gospodu županu kot dolgoletnemu naročniku »Slovenski Gospodar«!

Zanimivosti od Sv. Miklavža. Pred nedavnim je imel Sv. Miklavž nenavaden pojav. Bil je pozorišče potresa in sicer dvakrat. Prvič se je čutil močen potresni sunek po noči od četrta na petek (predzadnji teden), drugič pa pretekli ponedeljek po dnevu. Prvi sunek je bil precej močen, tako da so se mnogi vzbudili iz sladkega spanja in se začudeno vpraševali, kaj se je zgodilo. Škode potres ni povzročil, pač pa je dal povod za mnoge govorice. — Pred nekaj dnevi se je začelo delo v vinogradih, toda brez veselja, kajti mrz je uničil do 70 odstotkov trt. Najbolj je trpel poščip; uničenega je nad 90 odstotkov. Izgledi na vinsko letino so torej slabi in to povzroča gospodarjem velike skrbi, kajti vino je v teh krajih glavni vir dohodkov. — Pri Sedlakovih v Hermancih je preteklo soboto nenadoma umrl neki kovač. Kakor je iz listin razvidno, je prišel s Kranjskega. Zadnji čas je sploh vse polno prosjakov, ki prihajajo od vseh strani in prosijo za podporo. Nekateri pravijo, da so koroški begunci, drugi zopet, da so primorski begunci. Pred kakim tednom pa so se pojavili celo pravi Turki. Bili so tako »skromni«, da so prosili pri vsaki hiši samo enega »kovača«.

Priporočamo »Slovenski list«, ki izhaja v Ljubljani. Naročajte ga!

Mojster žepnih tatov. V Solunu se je zagovarjal te dni pred sodiščem neki Ali-Baba, ki je pravi mojster žepnih tatvin, katerih je izvršil na železniški progi Gjevgelija—Solun 87. Nemirnost potnikov na jugoslovansko-grški meji je ta lopov izkoriščal za razne tatvine iz žepov in kovčkov. Slednjič so ga vendarle prijeli in izročili roki pravice. Zaslisevali so ga v Solunu in pri

tej priliki je bila vpričo uzmoviča v sodni dvorani zaslišana ženska priča. Med zasliševanjem jej je izmaknil Ali-Baba 3000 drahem in jih skril v svoje čevlje. Dovolili so mu, da je smel nekoliko na hodnik, kjer se je začel pogajati s paznikom, naj ga izpusti na prosto proti dobri odškodnini. Pri podkupljivosti grškega uradništva bi se bil tatu posrečil pobeg, da ni zapazila ženska, da je bila okradena v pričo — sodnika. Sum tatvine je padel na Ali-Babo, katerega so preiskali in tudi našli ukradeno svoto. Mojster žepnih tatov še ni obsojen.

Milijonska škoda radi upostošenja po požaru. Dne 22. marca je izbruhnil požar na tovrnem kolodvoru v Budimpešti. Eksploziralo je vsled vročine nekaj vagonov bencina ter petroleja. Le z največjimi naporji so ogenj toliko omejili, da ni postal celi ogromni kolodvor žrtve plamenov. Škoda je večmilijonska.

Nesreča potniškega letala. V nedeljo, dne 17. marca, se je zgodila na ameriškem letališču Newark v državi New-Yersey ena največjih letalskih nesreč. Potniško letalo s tremi motorji je naložilo poleg dveh pilotov še 13 potnikov, da poleti krog letališča. V višini 70 m so odpovedali kar naenkrat vsi trije motorji in aeroplan se je moral nenadoma spustiti na tla. Pri prisilnem pristanku se je zdrobila potniška kabina. Mrtvi so obležali 13teri potniki in oba pilota.

Največji časopis na celem svetu. Celih 6 kvadratnih metrov obsegajoči časopis izdaje predsednik Mehike. List pritrjujejo od časa do časa na stene javnih poslopij. Da vzbuja časopis občo pozornost, izhaja v orjaški obliki, je tiskan z največjimi črkami in je sploh največji po obliki na celem svetu. Namen lista je: ljudstvo odvracati od pijančevanja, ga seznanjati z novjšimi leposlovnimi deli in zdravstvenimi novotarijami.

89letni ženin. V Berlinu se je poročil 89letni Bötzwow z 64letno Jero Drehmel. Bötzwow je že bil oženjen celih 50 let.

Nad 100 ljudi zgorelo. Iz Moskve poročajo: V Vladimirovu je nastal med kino-predstavo požar. Ogenj se je širil s tako naglico, da niti misliti ni bilo na pogasitev, ampak le na omejitev nesreč. Izpod ostankov zgorelega kina so izvlekli 114 človeških trupel in to seve mrtvih ter grozno opečenih.

Bivši narodni poslanec Franjo Žebot je prevzel za Maribor in mariborski okrožje glavno zastopstvo naše domače ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice«. Sprejema vse vrste zavarovanj: proti požaru, proti vlomu in tatvini, za jamstvo pri raznih poškodbah, za življenje in otroško doto. Svetujemo našim prijateljem, da se v vseh stvareh, ki se tičejo kakoršnegakoli zavarovanja, obrnejo na gospoda Žebota. Mnogi imajo svoja zavarovanja tako slabo sestavljena po brezvestnih tujih agentih, da v slučaju nesreče ne dobijo niti to izplačano, kar imajo zavarovano. Pojasnila daje popolnoma brezplačno. Predno poteče staro zavarovanje, oglašite se pri Žebotu. Ravno tako tudi, ako hoče kdo zvišati staro zavarovanje. Pi-

sarno ima v svoji hiši v Mariboru, Loška ulica 10, v bližini Narodnega doma ali frančiškanske cerkve. (Glej insekt!)

»Ljudska samopomoč« v Mariboru naznanja, da pošlje tekom prihodnjega tedna vsem svojim članom iz obeh skupin svoje 12. društveno obvestilo za mesec marec s širjim poročilom o poteku prvega občnega zbora. Z ozirom na večje število smrtnih slučajev, povzročeni po gripi, prosimo za točno plačilo posmrtnin, da bo zamoglo tudi društveno vodstvo svojim obveznostim kakor do sedaj v polni meri zadostovati.

Zastopstvo Vzajemne zavarovalnice v Ptujju je prevzel gospod Ognjeslav Skaza, poslovodja Kmetijske zadruge v Ptujju.

Za Dijaško kuhinjo je dospel na upravo »Slov. Gospodarja« 110 Din, dar pogrebcev po rajni Mariji Rajšp v Šmarjeti ob Pesnici. Pokojna je bila nad 30 let naročnica »Slov. Gospodarja«. Umrla je dne 10. marca. Bog ji bodi plačnik za vsa dobra dela!

»Odpoved nesrečne žene« je izšla šele pred tremi meseci, vključno temu pa je že skoraj popolnoma razprodana. Je to zelo lepa povest. Kdo je še nima, si jo naj za Velikonoč naroči. Dobl se še v Mariboru v obeh Cirilovih knjigarnah, v Celju pri Slomškovi tiskovni zadrugi in v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi. Stane brez poštne samo 12 Din.

Zanimivosti.

Električna puška.

Na vojaškem strelišču v okolici Dunaja so preiskovali te dni čisto novo iznajdbo: električno puško. Iznajditelj je komaj 24 let stari gozdar Edvard Pieler, ki je izjavil o svojem izumu sledeče: »Pri dosedaj običajnih puškah je vsak izstrel precej počasen. Jeklena igla udarja po kapselni, v katerem se radi udarca vname eksplozivna snov. Nastane plamen, ta užge smodnik v patroni in nato šele nastane eksplozija, strel ter izstrel. Sedajna puška rabi pri dvo-ter trocevkah precej zamotan mehanizem, ki mora biti natančen ter prožen kakor ura. Vse to odpade pri novi električni puški. V novo iznajdbo je treba poriniti žepno električno svetiljko, patrona se mora opremiti z žico iz kovine. Potom čisto priproste naprave se spravi pri sproženju v stik električni tok z žico, ki je unešena v patrono, stik povzroči plamenček, ta eksplozijo in ta izstrel.«

Nova iznajdba ima celo vrsto prednosti. Električna puška bo pred vsem za lovce velikanskega pomena. Pri sedaj navadnih puškah je trajalo vnetje in izstrel eno desetinko sekunde, pri novi električni iznajdbi le eno tisočinko sekunde in še manj. Pri streljanju na bežečo divjačino je zamuda časa nepreglednega pomena. Z izprtjem električnega toka je puška popolnoma varna pred morebitno nesrečo. Patrona eksplodira samo pri užigu potom električnega toka in radi tega je čisto neobčutljiva glede sunka ali udarca. V vsako puško se da unesti žepna električna svetiljka in se bo dala vsaka do-

sedanja lovska puška pretvoriti v električno.

Pieler je razkazoval svojo iznajdbo strokovnjakom. S pomočjo posebnega stroja so metali v zrak karton papir, katerega je prestreljeval iznajditelj s čudovito naglico. Nova električna puška bo pobila vse dosedanje iznajdbe na polju novodobnega puškarstva.

*

Iz življenja ameriškega roparskega poglavarja.

V znanem ameriskem vele mestu Čikago živi roparski poglavar, katerega imenujejo »car tolovaškega sveta v Čikagi«. Po rodu je Italijan in je njegovo pravo ime Capone. V Združenih državah je znan pod imenom »mož z brazgotino v obrazu«, ali po ameriško kratko izraženo »Scarface«. Vlomilci, tolovaji in vsi severoameriški roparji ga smatrajo za svojega poglavarja in gorje onemu, ki bi se drznil, zoper staviti se njegovim poveljem. Kaj se pravi, razpihati Caponovo jezo, je skušala pred kratkim osmerica mož, ki je bila te dni postreljena v čikaški avtogaraži s strojno puško. Osmeri uboj na povelje »carja« je vsakemu, ki pozna ameriške tolovaške razmere, razumljiv in zna tudi presoditi, zakaj se je umaknil Capone za nekaj časa iz svoje čikaške prestolice. On se ne boji oblastne roke pravice, s katero je že davno obračunal, ampak maščevalnosti ožjih prijateljev ustreljenih osmero mož.

Pred tedni se je umaknil tolovajski car v svojo palačo v Miami na polotoku Florida. Tukaj čaka, da se bodo maščevalci umirili.

Palača carja je pozidana v Miami na otoku. Je prava trdnjava in popolnoma nedostopna za one, katerih car noče sprejeti. S sodišči se Capone igračka, nikakor pa ne z nasprotniki iz vrst roparjev, ki dobro razumejo govor revolverja ali strojne puške.

Radi že omenjenega osemkratnega uboja mu je dostavilo čikaško sodišče poziv, v katerem ga rabi na zagovor kot pričo. Capone je odgovoril, da mu brani sedaj vsako tozadevno izpoved njegov omajan ter neugoden zdravstveni položaj. Ako bi mu sodišče podane ga izgovora ne verjelo, naj pošlje k njemu samemu v Miami enega zdravnika, in enega sodnika, ki ga bosta pregledala in zaslišala v njegovi palači. Capone je prepričan, da se ne bo upala nobena uradna oseba prekoračiti njegovega praga, pač pa bi se znal povspeti do te drznosti kateri prijatelj od osmerice ubitih. Iz strahu pred maščevanjem si je izbral car telesno stražo in pustil prevleči svoj luksuzni avtomobil z debelimi jeklenimi ploščami. In vendar živi ta najbolj drzni tolovajski poglavar v neprestanem strahu in trepetu, da bi ga kedo ne ustrelil.

Radi muke smrtnega strahu se vidno stara in se udaja pijači. Da se od časa do časa vsaj nekoliko duševno razvedri ter razbremeniti, prireja v svoji palači hrupne veselice, na katere vabi same znamenite osebnosti iz Miami in drugih sosednih letovišč. Za take veselice večere izmetava na tisoče dolarjev. —

Vsako protivabilo odklanja iz strahu, da bi ga kedo ne izvabil v nastavljeno past. V njegovi palači so gostje pod stalnim nadzorstvom carjeve telesne straže, ki obstoja iz lepih, mladih ter krepkih moških, ki so oblečeni v črne frake. Telesna straža je do zob oborožena in vedno pripravljena, smrtno obračunati z morebitnim napadalcem.

Tuintam napravi car tudi izlet v lastnem letalu ali na lastni jadernici v sosedne kraje in najrajši na Bahama otoke, ki so obdani od globokega morja. Na izletih ga stalno spremljata dva najboljša advokata, kojih naloga je: storiti in ukreniti vse potrebno, ako bi se drznila lotiti tolovaškega carja kaka državna oblast.

Roparski pojavi kakor Capone so močiči edino le po severoameriških vele mestih, kjer so tolovaške družbe neizmerno zlo, ki se radi stroge organizacije ne da zatreti ter iztreti.

*

Kaj je užival in uživa človek?

Večina ljudi zna čisto dobro, kaj jim dobro tekne, odkod in zakaj tek, tega ne znajo pojasniti. Pri izbiri jedi pride v poštev navada, prebivanje na gotovem delu zemlje, pa tudi vpliv kulture in izobrazbe. Ako bi postavili pred nas danes jedila, katera so uživali naši predniki pred več stoletji, bi jih mi zavrgli, akoravno živimo v istih krajih in pod istimi pogoji. Po kuharskih knjigah iz srednjega veka je bila posebnost: pečena vrana, kukavica, škranček, mladi žerjavi in štoklje. Srednjeveški vladarji in bogatini so posebno cenili labude in žabe.

Severni narodi še danes ne uživajo rib takoj, ko so jih nalovili, ampak jih zakopljejo v zemljo in jih jedo, ko je začelo meso trohneti. Eskimi v najbolj severnih krajih jedo najrajši na pol gnile glave morskih psov. Samo jedi jedo surove glave severnih jelenov. Čučom gredo predvsem v slast muhe severnega jelena.

Vse, kar spada v vrsto hroščev, črvov ter golazni, je za naše pojme neuzžitno. Drugi narodi imajo v tem oziroma popolnoma druge nazore. Divje kobilice niso znane kot hrana samo iz sv. pisma, ampak jih jedo še danes v Alžiru v Afriki. Nalovljene kobilice namočijo v rum, jih posvalkajo po moki in nato spečejo v masti.

Na Kitajskem posebno cenijo gosenice, ki uničujejo fižol. V avgustu, ko se pojavljajo gosenice po fižolovih nasadih, jih zbira deca in starejši jih pečejo v olju.

Kitajci imajo na jedilnem listu poleg mesa od psov ter kač še podgane, miši, žabe, žabja jajca, gnezda od salangan.

Japonci poznajo lilijo kot prikuho ter juho iz krizantem.

V Avstraliji pripravljajo kruh iz posebne vrste metuljev, ki se imenujejo bugong. Ta mrčes nastopa v takih množinah, da zatemni pri letanju solnce. Avstralci ne smatrajo teh metuljev kot škodljivo nadlogo. Nagrabijo jih skupaj z lopatami, jih sprazijo in nato